

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** RHRTB30
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Határellenőrzés
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Border control
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
 - 4.1. 2 kredit
 - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Rendészeti Alapképzési Szak, Határrendészeti Rendőr Szakirány
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Határrendészeti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Balla József, PhD egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
 - 8.1. össz óraszám/félév:
 - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 2 SZ + 12 GY)
 - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (4 EA + 2 SZ + 2 GY)
 - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 levelező munkarend: 1
 - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A határellenőrzéshez kapcsolódó alapismeretek, terminus-technikus elsajátítása. A határellenőrzés alapját képező nemzetközi, európai uniós és nemzeti szabályozórendszer. A határellenőrzés végrehajtására hivatott szervek általános ismerete, feladatrendszerük áttekintése. A határellenőrzés végrehajtását meghatározó differenciálás (állampolgársági kör, államok viszonya). Az integrált határigazgatási modell és az integrált határigazgatási stratégiák.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Mastering the basics and the technical terms of border control. The international, EU and national regulatory systems as the basis of border control. General knowledge and overview of the organisations responsible for the implementation of border control. The differentiation that defines the implementation of border control (scope of nationalities, relationship with states). The Integrated Border Management model and strategies.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Rendelkezik általános vezetés- és szervezéseméleti, gazdálkodási, valamint menedzsment ismeretekkel. Alapszinten ismeri a hazai és a nemzetközi rendészeti együttműködés elméleti és gyakorlati tudásanyagát. Alapvetően tisztában van az európai uniós, illetve a schengeni normatív szabályozásra, szervezetekre, stratégiákra vonatkozó határrendészeti szakmai ismeretekkel. Jól ismeri az integrált határellenőrzési, határrendészeti igazgatási és más szakmai feladatok ellátásának rendjét.

Képességei: Alkalmas a vezetővel szemben támasztott követelmények teljesítésére, a rendészeti szervezet vezetésére, tevékenységének irányítására, ellenőrzésére. Képes az alárendeltek napi tevékenységének tervezésére, szervezésére és vezetésére. Képes a rendőrség határrendészeti szolgálati ágának a helyi és területi szerveinél szakmai munkakörök betöltésére. Képes az integrált határellenőrzési, határrendészeti igazgatási és más szakmai feladatok ellátására.

Attitűdje: Elfogadja a politikamentességet, a bajtársiasságot, azonosul a hivatásrendjének megfelelő szervezet sajátosságaival. A vallási, etnikai és kulturális különbségeket tiszteli, toleráns magatartást tanúsít. Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Külföldi személyekkel való érintkezés során kulturált, segítőkész viselkedésmódot tanúsít.

Autonómiaja és felelőssége: A helyzetnek megfelelően - szükség esetén idegen nyelven – kommunikál. Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására. A szakterületnek megfelelő feladatok tervezése, szervezése, végrehajtása magas szintű.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: On successful completion of the programme, students should be thoroughly familiar with, and have a comprehensive understanding of general management and organisation theory, as well as economic and executive management / a basics of the theoretical and practical knowledge of domestic and international law enforcement cooperation. On successful completion of the specialisation, students should be thoroughly familiar with, and have a comprehensive understanding of the border control regulations, organizations and strategies of the European Union and Schengen Area / the procedures for performing integrated border control, border management and other professional tasks.

Capabilities: On successful completion of the programme, students should be able to fulfill the requirements of the leader, for directing the law enforcement organization, for directing and controlling their activities / plan, organize and manage the daily activities of subordinates. On successful completion of the specialisation, students should be able to hold professional positions in the local and regional police department / carry out integrated border control tasks, border management and other professional functions.

Attitude: On successful completion of the programme, students should accept being apolitical, comradely and should be able to identify with the law enforcement organisations in accordance with his profession / respect religious, ethnic and cultural differences and exhibit tolerant behaviour. On successful completion of the specialisation, students should exhibit civility and helpful attitude when in contact with foreign persons.

Autonomy and responsibility: On successful completion of the programme, students should be able to communicate according to the situation, if necessary in a foreign language. On successful completion of the specialisation, students should be able to plan, organize and execute tasks appropriate to the specialty on a high standard.

A tananyag kompetenciáinak meghatározása során figyelembe vettük a Frontex alábbi ajánlásait:

- Szektorális Képesítési Keretrendszer a határőrök részére I. rész [Sectoral Qualifications Framework for Border Guarding Vol.I.]; (2017) 172. p. (ISBN: 978-92-95205-82-6),
- Szektorális Képesítési Keretrendszer a határőrök részére II. rész [Sectoral Qualifications Framework for Border Guarding Vol.II.]; (2017) 58. p. (ISBN: 978-92-95205-83-3),
- Közös Képzési Alaptanterv a határőrök és parti őrközépszintű vezetői részére az EU-ban [Common Core Curriculum for Border and Coast Guard Mid-level Management in the EU]; (2019) 340. p. (ISBN: 978-92-9471-387-2),
- Közös Képzési Alaptanterv a határőrök és parti őrközépszintű képzésére az EU-ban [Common Core Curriculum for Border and Coast Guard Basic Training in the EU] (2017) 378.p. (ISBN: 978-92-9520575-8) ajánlásait.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Határellenőrzéshez kapcsolódó általános ismeretek (General knowledge related to border control)

A határellenőrzés alapfogalmai és értelmezésük. Egyes államok viszonya a határellenőrzés során, állampolgársági kategóriák. Schengeni/EU/EGT államok/tagállamok/országok. Belső és külső határ fogalma, elhatárolása. A határellenőrzés felosztása. A szabad mozgás uniós jogának értelmezése, a családtag kategóriája. A szisztematikus, az alapos és a célzott ellenőrzés lényegi elhatárolása. A személyek egyes kategóriái. Átkelőhelyek típusai.

N: 4 óra előadás, 2 óra gyakorlat L: 2 óra előadás

12.2. Határellenőrzési alapismeretek (Basics of border control)

Határellenőrzést meghatározó nemzetközi, európai uniós és hazai szabályozók. Az Európai Unió kötelező érvényű elsődleges és másodlagos jogforrásai. Határőrök gyakorlati kézikönyve és a Katalógusok. Frontex rendelet. Nemzetközi szerződések rendszere, a határellenőrzést meghatározó bi-, tri- és multilaterális szerződések. Az államhatárral, rendőrség határrendészeti tevékenységével, úti okmányokkal és a határellenőrzéssel összefüggő nemzeti jogszabályok rendszere, valamint a közjogi szervezetszabályozó eszközök. Határrendészeti célú intézkedések rendszere.

N: 4 óra előadás, 4 óra gyakorlat L: 2 óra gyakorlat

12.3. Határrendészeti szolgálati ág (The border policing branch of the service)

A határellenőrzés végrehajtásáért felelős szervek és szervezeti elemek, tevékenységükkel szemben támasztott követelmények. A határellenőrzés végrehajtásának szervei belső, külső határok mentén, az egyes szervezeti elemek főbb feladatrendszere. A határrendészeti szolgálati ág tagozódása központi, területi és helyi szinten.

N: 2 óra előadás, 2 óra szeminárium, 4 óra gyakorlat L: 2 óra előadás

12.4. Integrált határigazgatás (Integrated Border Management)

Az integrált határigazgatási modell, és annak dimenziói. Az Európai Unió határigazgatási stratégiája. A Frontex műveleti és technikai stratégiája. Magyarország Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégiája. Az integrált határigazgatás megvalósulása a schengeni értékelés rendszerében.

N: 4 óra előadás, 2 óra gyakorlat L: 2 óra szeminárium

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi szemeszter/2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák 100%-án kötelező a részvétel. Igazolatlan mulasztás esetén az aláírást meg kell tagadni. Igazolt mulasztás (orvosi, szolgálati) esetén a hallgató köteles a pótlás érdekében az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. 30%-ot meghaladó hiányzás, függetlenül attól, hogy igazolt vagy igazolatlan, az aláírást megtagadását vonja maga után.

Kihelyezett (külső helyszínes) gyakorlat mulasztása esetén a foglalkozás nem pótolható, a hiányzás csak orvosi igazolás mellett, betegség miatt fogadható el. A hallgató hibájából mulasztott kihelyezett (külső helyszínes) gyakorlat esetén az aláírást meg kell tagadni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató a félév során 1 zárhelyi dolgozatot ír és a gyakorlati foglalkozáson 1 kiselőadást tart.

A zárhelyi dolgozat értékelése ötfokozatú skálán történik: 61 %-tól elégséges, 71 %-tól közepes, 81-től % jó, 91 %-tól jeles.

A kiselőadás értékelése kétfokozatú: megfelelt / nem felelt meg. Nem megfelelt a kiselőadás, ha abban tárgyi tévedések vannak, nem a megadott/választott témához kapcsolódik, ha a cím és a tartalom nincs összhangban, az előadó a saját állításait nem tudja indokolni, megvédeni, illetve ha előadásmódja nem magabiztos tárgyi tudást sugároz.

A meg nem írt zárhelyi dolgozatot az oktató által meghatározott időpontban egy alkalommal lehet

pótolni. Az elégtelen zárhelyi dolgozatot az oktató által meghatározott időpontban egy alkalommal lehet javítani, annak sikertelensége esetén az aláírás megtagadható. A javító zárhelyi dolgozat eredménytelensége esetén az adott témakörből a szorgalmi időszak vége előtti tizedik munkanapig az oktató a hallgató részére méltányos esetben szóbeli beszámolót engedélyezhet.

Kiselőadás pótlása csak abban az esetben lehetséges, ha azt a hallgató betegsége vagy egyéb méltányolható okból számára engedélyezett távollét miatt nem tudta a megadott időpontban megtartani. A pótlás feltétele, hogy a hallgató az előadását a tervezett bemutatás időpontjára eljuttassa az oktatónak (elektronikusan vagy nyomtatva). Kiselőadás pótlása az oktató által megadott időpontban történik.

Nem megfelelő kiselőadás javítására nincs lehetőség.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Vizsga: kollokvium (írásbeli és szóbeli). Az írásbeli vizsga értékelése kétfokozatú: megfelelt vagy nem megfelelt. Az írásbeli vizsga megfelelt eredménye a szóbeli vizsga megkezdésének. Nem megfelelt írásbeli vizsgarész esetén szóbeli vizsga nem tehető és a vizsga értékelése elégtelen.

A vizsga során a félévben elhangzott, a 12. pontban megjelölt tematika alapján a tanóra anyagából és a kötelezően megjelölt irodalomból kell számot adni.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Vájlok László: Magyarország határképviselési rendszere. Egyetemi jegyzet, NKE-RTK 2013. (ISBN 978-615-5344-09-1)
2. Varga – Verhóczy: Határrendészeti alapismeretek. Egyetemi jegyzet, Nemzeti Közszerzői és Tankönyv Kiadó Zrt., 2013. (ISBN: 978-615-5344-11-4)
3. FRONTEX: Az európai integrált határigazgatásra vonatkozó technikai és operatív stratégia (2019) 95. p. (ISBN: 978-92-9471-382-7)
4. Az Európai Parlament és a Tanács 2016/399. EK rendelete (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex)
5. A külső határellenőrzésre, kiutasításra és visszafogadásra vonatkozó európai uniós schengeni katalógus frissített változata. Az Európai Unió Tanácsa. Brüsszel, 2009. március 19. (28.05) 7864/09.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Hautzinger (szerk.): Migráció és rendészet. MRTT Migrációs Tagozata, Budapest, 2015 (ISBN: 978-963-12-3721-4)
2. A határellenőrzés múltja, jelene és jövője. Gaál – Hautzinger (szerk.), Pécsi Tudományos közlemények, Pécs (2017.) (ISBN: 978-963-12-9151-3)
3. Balla József: Az integrált határigazgatási rendszer működtetése Magyarországon. (Rendészeti

Alap- és Szakvizsga Bizottság, Határrendészeti Igazgatás Tansegédlet 2013., II. Fejezet 2. alfejezet, - p. 70-93.)

Budapest, 2020.

Dr. PhD Balla József
egyetemi docens
tantárgyfelelős

sk